

märka last

MTÜ Lastekaitse Liidu ajakiri
10/ 2015

- **Headus kaitseb nii maailma kui last**
- **2014. aasta Jõulutunneli toel sai huvitegevuseks abi üle 700 lapse**
- **Lapstööjõud: kultuur või meeleheide?**
- **Lastekaitse Liit ootab koole osalema võistlusmängus „Nutikalt netis“**

Toimetaja:

Mart Valner

Kujundus:

Katrin Nõu

Illustratsioonid ja on valminud Lastekaitse Liidu konkursi "Õigus olla laps" raames 2014.aastal

Kaane illustratsioon:

Liliana Volga (12.a)

Illustratsioonide autorid:

Anna-Liisa Joandi (11.a)

Andreas Zahharov (11.a)

Grete-Mariete Keskül (7a.)

Ajakirja kontakt:

ajakiri@lastekaitseliit.ee

Ajakiri.lastekaitseliit.ee

Väljaandja:

MTÜ Lastekaitse Liit

„Tore oli saada kinnitust perede poolt, et Jõulutunnelist tulnud toetus läks õigesse kohta! Kui pered helistasid meile ja tänasid kõiki annetajaid oli see keset tööpäeva tõsiselt liigutav.“

*-Helen Karu,
MTÜ Lastekaitse Liit, Jõulutunneli
projektijuht*

SISUKORD

- 4 **Headus kaitseb nii maailma kui last**
- 8 **2014. aasta Jõulutunneli toel sai huvitegevuseks abi üle 700 lapse**
- 16 **Lapstööjõud: kultuur või meeleheide?**
- 26 **Lastekaitse Liit ootab koole osalema võistlusmängus „Nutikalt netis“**

HEADUS KAITSEB NII MAAILMA KUI LAST

Loone Ots

MTÜ Lastekaitse Liit president

Kaks inimpõlve tagasi ütles Marie Under valusas luuletuses „Jõulutervitus 1941“: „Ühineb nüüd pimedus ja valgus, / tähtedesse tõuseb kustuv tund. / Loojumisse pandud puhte algus – / öö on äkki nagu avardund.“

“Meie laste heaolu eest seisame meie ise. Kõige paremini kaitseb ja hoiab last tema vanemate käitumiskultuur.”

See on minevik. Meil ja meie lastel on vedanud. Päril meie lähedal on riike, kus lapsed elavad maa all, sest kodude kohal lendavad hävitajad. Pidetud mass pagulasi tulvab üle Euroopa, lapsed käekõrval. Meie lapsed käivad koolis ja oskavad ikka veel naerda.

Eestis 1. jaanuarist jõustuv lastekaitse-seadus võib olla maailma parimaid. Tugi vanematele, kes vastutavad oma lapse eest. Tugi lapsele, kes vajab abi. Range ja eranditeta keeld last kehaliselt karistada. Ja riiklik üksus, kes hakkab aitama kohalikku lastekaitset.

Head mõtted ja ilusad sõnad ei pruugi tingida sama väärt sisu. Seaduse täitmise järel valvajaid tõkestab eraomandi ja eraelu pühadust rõhutav põhiseadus. Koduukse taha saab lastekaitsetöötaja vaid seadusega sätestatud korras. Protseduur on ressursimahukas ja käivitub pigem siis, kui keegi on teatanud lapse väärkohtlemisest. See tähendab, et laps on ukse avamise ajaks juba kannatanud. Sel juhul võib ta olla sama hirmunud kui eakaaslased sõja- või terrorikolletes.

Meie laste heaolu eest seisame meie ise. Kõige paremini kaitseb ja hoiab last tema vanemate käitumiskultuur. Vanema-haridus ei ole kohustuslik. Eeldame,

et igaüks meist on väärtused, nagu headus, hoolivus ja soov seista nõrge- ma huvide eest, saanud kaasa kodust.

Elu tõendab pea iga päev, et suured inimesed ei suuda tihti hoida ja austada mitte ainult oma lapsi, vaid ka üksteist. Tühine, kuid tahtlik viga liikluses võib maksta kellelegi elu. Mõtlematult öeldud kuri sõna pani teismelise veene lõikama. Ei ole olemas pisipettust – on kas ausus või vale. Ei ole väikest kurjust – on headus ja kurjus. Need on vastandid. Üks välistab teise.

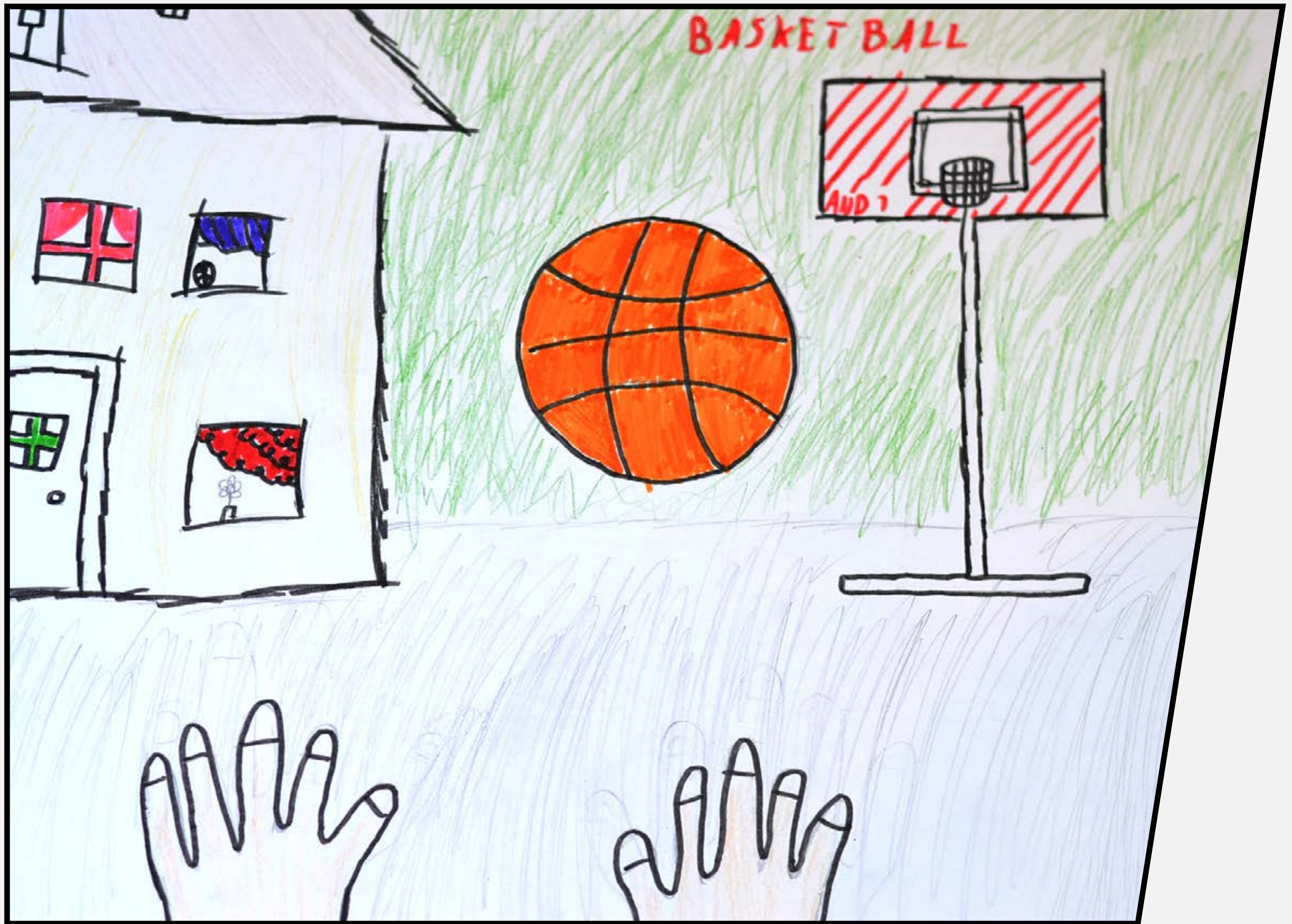
Jõulukuul 2015 oleme tänulikud, et meie lapsed kasvavad rahus, nende peredel on kodu, jätkub leiba ja leivakõrvast ning et kellegi, ei suure ega väikese elu ei ähvarda oht. Oskame siis näha headuse ja sallivuse tõelist väärtust. Rakendame seda oma argielu pisiasjades. Kallistame oma last lihtsalt niisama, ainsaks põhjuseks armastus. Jätame lapse hurjutamata, kui midagi läks viltu. Neelame alla pereliikme paha sõna

– siis ei pea meie laps kogema halba asja nimega tüli. Mõistame ja tahame andestada.

Laps õpib elu meie käest. Olles head, õpetame last olema ühiskonna liige, arvestama teistega ja vastutama oma tegude eest.

Jah, selleks läheb vaja kapaga kannatlikkust ja tünne kaupa tahtejõudu. Aga selleks kuluv energia pole raisatud, vaid panustatud. Headust ei saa mõõta ei eurodes ega hobujõududes. Ent mida rohkem häid inimesi juurde kasvab, seda vähem on tulevikus halbu.

Võtame lapsed käe kõrvale ja astume detsembriöösse. Ehk on taevas mõni täht. Aga ka armastus kiirgab nii, et öö muutub avaramaks. 2015. aasta maailma süngus peab 2016. aastal päädima uue koiduga. Sirutame igaüks selle ootel öösse oma südame küünla.

2014. aasta Jõulutunneli toel sai huvitegevuseks abi üle 700 lapse

Helen Karu,

Jõulutunneli projektijuht

MTÜ Lastekaitse Liit koos koostööpartneritega on ERR heategevusprogrammi Jõulutunneli kaudu kogunud toetustega aidanud üle 700 abivajava lapse 134 erinevast kohalikust omavalitsusest. Eelmisel aastal oli Jõulutunnelis annetuskõnesid kokku 28 977, milledega koguti 143 109 eurot!

Jõulutunneli 2014 raames koguti annetusi abi vajavate laste huvitegevuse toetamiseks.

Lastekaitse Liidule laekus kokku 1 425 taotlust 134 kohalikust omavalitsusest. Kokku taotleti 536 380,75 eurot.

Paraku võimaldasid ressursid rahuldada taotlusi siiski ainult laekunud summa ulatuses. Eelkõige toetati lapsi, keda kasvatavad vanavanemad või kes on pärit lasterikastest peredest või on sattunud mingisugustesse raskustesse. Annetused aitasid tasuda huviringi tasu või hankida tegevusteks vajalikke vahendeid.

Enim sooviti abi spordivahendite soetamiseks ning spordiringide osalustasude toetamiseks – kokku 57%.

Jõulutunneli projekt näitas kui palju lapsi vajab hetkel Eestis toetust huvitegevuses osalemiseks.

Kahjuks ei saanud televaatajate annetustega kõikide abi vajavate laste vajadusi rahuldada. Seetõttu kutsus MTÜ Lastekaitse Liit üles nii ettevõtjaid kui eraisikuid Lastekaitse Liiduga ühendust võtma ning leidma konkreetseid lahendusi laste toetamisel.

2014. a. kevadel võttis MTÜ Lastekaitse Liiduga ühendust peadselt abielluv noorpaar, kes soovis oma pulmakingiks saadud summaga toetada raskete terviseprobleemidega lapsi, kes olid taotlenud abi Jõulutunneli projekti raames.

Noorpaar aitas 8 last, kelle vahel jagasid nad kingi koguväärtuses 4115.00€.

- > Suurim osa toetusest – 2500€ läks liikumisvahendit vajavale poisile.
- > Samuti toetati Downi sündroomiga lapsele vajalikku ujumistrenni,
- > halvatud jalgadega lapse tugiraami (pildil)
- > downi sündroomiga lapse hipo-teraapiat,
- > sügava liitpuudega pimedat tüdrukut ujumistrenni,
- > puudega lapsega perele 2 lastejalgratast,
- > sünnitraumast saadud tserebraal-paralüüsi vasakul kehapoolel ja skolioosiga lapse muusikaharidust – osteti süntesaator.

MIKS SOOVIB ÜKS ABIELUPAAR OMA PULMARAHA SUUNATA HEATEGEVUSSE?

Küsisime pulmalistelt järgi:

Usun, et kõik me soovime olla suuremeelsed ning helded, tähelepanelikud abivajajate ja nõrgemate suhtes. Reaalsuses jäävad aga paktilised teod suhteliselt harvaks. Paraku kuulume ka meie gruppi, kus oleme kiriku raames toimuvale heategevusele olnud väga lähedal, kuid jäänud siiski passiivseteks kõrvaltvaatajateks, tundes aeg ajal ka kasvavat ebamugavustunnet oma osavõtmatusel pärast.

Väikeseks kuid otsustavaks tõukeks sai hea töökaaslase sünnipäevakutse, kus sünnipäevalapsele kinkide tegemise asemel kutsuti üles toetama laste võimalusi külastada kultuuriüritusi. Pulmade ettevalmistamisel olime mõlemad pikemalt mõtlema ühel meelel kinkidega seonduva korralduse osas. Millal siis veel, kui mitte nüüd on meie mõjutada mitmete inimeste rahakasutusotsuseid?

Ehkki meie üldsoovi – toetada terviseprobleemidega lapsi - oli küllaltki lihtne sõnastada, osutus

Väikeseks kuid otsustavaks tõukeks sai hea töökaaslase sünnipäevakutse, kus sünnipäevalapsele kinkide tegemise asemel kutsuti üles toetama laste võimalusi külastada kultuuriüritusi.

konkreetsete abivajajate leidmine üllatavalt keeruliseks. Sarnaste eesmärkide ning tegevusega heategevusorganisatsioonide loetelud on ootamatult pikad ning enda jaoks „õige“ äratundmishetke ei tulnud ega tulnud. Samas vaevus kahtlus, et lihtsalt annetuse suunamine ühele või teisele suurele ühendusele ilma seda kuidagi personaliseerimata jätaks ettevõtmise poolikuks ning pealiskaudseks. Õnneliku juhuse tõttu oli meie ühine tuttav suundunud hiljuti tööle Lastekaitse Liitu ning tema abi ning toetus osutus asendamatuks idee elluviimise õnnestumisel. Ühingu käsutuses olid Jõulutunneli toetustele mittekvalifitseerunud perekondade nimekirjad (koos täpse vajaduse kirjeldusega), kust leidsime lapsed, keda olime otsinud.

Kõige olulisemat rolli on aga kandnud vaieldamatult pulmakülalised, kelle suur süda tegi võimalikuks laste tegeliku aitamise.

Lõpetuseks soovime meile kõigile, ennekõike aga endale, rohkem pealehakkamist ning järjekindlust abivajajate märkamisel ning abistamisel. Nagu ka eelnev lugu ilmekalt näitab, ei pea selleks alati isegi endal materiaalseid vahendeid olema, piisab

ka ajast.

KUIDAS SEE MÕJUTAB INIMESI?

Räägib Valdeko, liikumisvahendi saanud Taneli isa

Sellest kärust oleme me unistanud juba sellest ajast, kui Tanel jalgrattaoolist välja kasvas. Kuna Tanel ise ei kõnni ei räägi, ega ka istu iseseisvalt, auto aga meie peres puudub. Isegi kui oleks auto, siis seda käru see kindlasti ei asendaks. See on selline käru, mida juba praegu autoga sõitvad inimesed tahaksid minult laenata, et saaks vaikselt oma lastega sõita linnast välja. Nii, et sellel kärul on üks soovija kindlalt olemas. See on käru, mille ma saan panna ratta taha ja sõita pojaga näiteks kuskile jõe või järve äärde kalale ja telkima. Praegu on see võimalus täiesti välistatud. Sügise poole saan temaga kasvõi seene- või marjametsa sõitta. Praegu on meil linna jaoks invakäru, millega sellistesse kohtadesse ei saa sõita. Ühesõnaga, meie kümneaastane unistus on täitunud.

Praegu saadan aga Taneli pildid. Ühel pildil on Tanel kiigel , ühel aga issi ja Tanel, kolmas on aga neiuga, kelle emme juba soovib meilt seda käru laenata.

Jõulutunnel sel aastal:

ANNETUSTELEFONID

Annetustelefonid on avatud alates 6. detsembrist
kuni 6. jaanuari südaööni.

Helistades numbril

900 7701, annetate **2 eurot**,
900 7702, annetate **5 eurot** ja
900 7703, annetate **25 eurot**.

Televaatajate annetuskõnesid vahendavad
EMT, Elion, Elisa, Starman ja Tele2 ilma teenustasuta.

**Kuna eelmisel aastal soovisid mitmed ettevõtjad
"Jõulutunneli" heaks annetada, siis tänavu on see võimalik.**

**Annetuse saab kanda MTÜ Eesti Vähiliit kontole
EE562200221025774174, märksõnaks "jõulutunnel".**

GRASSE

LAPSTÖÖJÕUD: KULTUUR VÕI MEELEHEIDE?

Kristina Mänd

MTÜ Mondo vastutustundliku tarbimise

valdkonnajuht

Ükskõik, kas lapstööjõud on jätkuvalt kasutusel kultuurilistel või majanduslikel põhjustel, saab selle vastu võidelda ainult teadliku tarbimise ning seadusandluse koosmõjul. Lapstööjõudu aetakse segamini lapse poolt tehtava tööga. Artiklis räägime sellisest tööst, mida lapsed on sunnitud tegema, mida nad teevad koolis käimise ja mängimise asemel ja mis võimaldavad tootjatel hoida hinnad madalad. See on keelatud ja igapäevaste meiste jaoks seda kodanikuna taunima ja selle vastu võitlema.

Ghanas asub Kuapa Kokoo nime kandev kakaotootmise ühistu, mis on aidanud müügist saadud tulu eest ehitada oma liikmete kogukonnadesse neli kooli ja kaks lastehoidu. Fairtrade sertifikaadiga ning õiglase kaubanduse põhimõtteid järgides on Kuapa Kokoo (ehk Hea kakao tootmine) lapstööjõu vastu võideldes loonud võimalused oma piirkonna lastele saada kooliharidust. Lisaks koolide ehitamisele andis 2015.a aprillis ühistu 100-le kakaofarmeri lapsele jalgrattad, et nende kooliteed lihtsustada. (www.kuapakokoo.com)

Kahjuks ei ole igal pool nii. Lääne-Aafrika kohta tehtud Tulane'i ülikooli uuringus tuli välja, et 2,26 miljonist lapsest, kes töötavad kakaotootmises Elevandiluurannikul ja sealsamas Ghanas, on 2,12 miljonit sunniviisiline lapstööjõud, kellest 2,03 miljonit omakorda töötavad eriti ohtlikes oludes.

Võrreldes aastatega 2008 ja 2009 on lapstööjõu kasutamine kasvanud 21%. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (International Labour Organization ehk ILO) aruanne lapstööjõu kohta aastast 2014 hindab, et kuigi viimase kümne aastaga on lapstööjõu kasutamine maailmas ligi kolmandiku võrra vähenenud, **on siiski umbes 168 miljonit poissi ja tüdrukut sunnitud töötama, neist ligi pooled ohtlikes tingimustes.** Sahara-taguses Aafrikas töötab üks laps neljast. Vaikse ookeani Aasias on see suhe üks laps kaheksast ja Ladina-Ameerikas üks laps kümnest. Nendest 115 miljonit on orjuses, relvakonfliktides või ärilisel eesmärgil toimuva seksuaalse ärakasutamise ohvrid. See on ligi sada Eesti-täit last!

Lapstööjõudu kasutatakse peamiselt põllumajanduses, tootmises (sh rõivatööstuses), kaevandustes, ehitustel, ja teeninduses – jaemüügis, restoranides, hotellides ning teenijatöös. Peamiselt põhjustab lapstööjõu kasutamist vaesus, aga põhjuseid on teisigi: perekonnapoolsed ootused ja tavad, laste kuritarvitamine, tööandjate hoolimatu suhtumine, lapsevanemate piiratud valikud, haridusvõimaluste puudumine, nõrgad seadused, toodete madal maailmaturu hind ning paljud teised perekondi sundolukorras hoidvad põhjused.

Kultuur või meelega

Sellist töötegemist võrdsustatakse orjusega, aga õigustatakse sageli kultuuri ja vajadustega. Paljudes arengumaades kasutatakse lapstööjõudu põllumajanduses ja kultuuri-line taust eeldab pahatihti, et lapsed peavad tegema rasket tööd, sest ainult nii saavad nad hakkama täiskasvanutena. Nad õpivad kogukonna väärtusi, tehes tööd ja panustades sedasi oma kogukonna arengusse. Paljudes kultuurides leitakse ka, et ainult poistel on vaja haridust, tüdrukud peavad lihtsalt tööd tegema ja olema head abielunaised.

Selle aasta alguses töötasin kaks kuud MTÜ Mondo vabatahtlikuna Myanmaris (Birmas) Kohaliku Arengu Sihtasutuses (Rural Development Foundation of Shan State ehk RDFSS) Šani osariigis, mis tegeleb koolivõrgu arendamisega ning alghariduse pakkumisega kõrvalistes külakogukondades Põhja-Šani aladel, luues piirkonda isetoimivaid algkoole ja internaate laste majutamiseks. RDFSSi tööd on vaja seetõttu, et piirkonna vanemad kas ei saada lapsi üldse kooli või jäetakse haridus pooleli siis, kui lugemise, kirjutamise ja arvutamise

algtase on selge – seejärel hakkavad lapsed perekonna põldudel täisajaga tööle.

Hinnanguliselt moodustab see maapiirkondades 60-80% lastest (linnades on olukord märgatavalt parem), sest vanematel pole ei vahendeid ega ka motivatsiooni, et saata lapsi kaugemal asuvasse koolidesse ja maksta nende ööbimise ja toidu eest.

Kohalikud inimesed ei näe selles ise suurt probleemi, sest nii on ju kogu aeg tehtud ja paljudes põllumajandusliku taustaga riikides on laste töötamine osa kultuurist. Seepärast teeb RDFSS kõvasti tööd, et selgitada laste poolt tehtava töö ja lapstööjõu vahet ning viimase ohtlikkust ning tagajärgi laste tulevikule, arengule ja heaolule.

Lapstööjõu kasutamine on sageli seotud meelega ja vaesusega ning täiskasvanute töötuse või olematu sissetulekuga. Näiteks on sunniviisiliselt töötavate laste vanemad sageli töötud või alatasustatud; nad on lootusetus olukorras ja otsivad perele sissetulekut. Aga tööandjad eelistavad vanemate asemel tööle võtta lapsi, kes on vanematega

võrreldes ilmselget nõrgemas olukorras ja seega ka väiksemate nõudmisega tasule. Teisisõnu, lapstööjõudu rakendatakse peamiselt seepärast, et lapsi on lihtsam eksploateerida (UNICEF 1997, raport lapstööjõu algpõhjustest). Teine riskigrupp on orvud – neil pole vanemaid ja puuduvad ka orvuks jäänud lastele mõeldud tugiteenused. Nii peavad lapsed ise endale elatist hankima.

Lisaks sellele, et lapstööjõud on eetiliselt vastuvõtmatu, on see ka tõsine takistus majanduse ja ühiskonna arengule. Sunniviisiliselt ja rasket tööd tegev laps kaotab esialgu võimuse ja hiljem ka huvi hariduse vastu. Puuduliku haridusega noorte naasmine normaalse elu juurde ning vajaliku kvalifikatsiooni omandamine on aga palju kallim ja keerulisem. Ühiskonda, kus noored ei leia endale rakendust ning väarikat tööd, ohustab aga majanduslik ja sotsiaalne ebastabiilsus. Selle vältimiseks peab aktiivselt nii ennetama lapstööjõu kasutamist kui ka toetama sunniviisiliselt töötavate laste rehabiliteerimist.

IGA LAPSE POOLT TEHTAV TÖÖ POLE LAPSTÖÖJÕUD

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni definitsiooni kohaselt on lapstööjõud teatud vanusepiirist nooremate laste poolt neile sobimatu töö tegemine, mis segab koolikäimist, õppimist ja puhkust ning takistab lapse füüsilist, moraalsel, emotsionaalset ja psühholoogilist arengut. Vastuvõetav ei ole olukord, kus lapsed on sunnitud töötama, sest nende pered ei saa muul moel majanduslikult hakkama ning kui lapsed ei saa või ei tohi töötamise pärast käia koolis, mängida ega olla lapsed. Seda nimetamegi lapstööjõuks (inglise keeles "*child labor*"). See, et laps teeb tööd koolivälisel ajal ega ole selleks sunnitud, on üldjuhul hea ja kasulik, sest nii areneb töötegemise harjumus, vastutustunne ja ka iseseisvus.

Lapstööjõul on mitmeid vorme, näiteks tervistkahjustav töö, mille määrab iga riik ise konsulteerides töötajate ja tööandjatega või töö, mida teevad seadusega määratud vanusepiirist nooremad lapsed.

Kõige hullemad lapstööjõuvormid, millega tuleb aktiivselt võidelda, on orjus, ärilisel eesmärgil toimuv seksuaalne ärakasutamine ja laste ärakasutamine ebaseaduslikuks tegevuseks.

Lapstööjõu kasutamine on kuritegu ja lapstööjõu kasutamisel toodetud kaupade ostmine on vale vaatamata sellele, et see võib olla kultuuriliselt või vajadustepõhiselt argumenteeritud.

Keelame ära?

Mõned uuringud leiavad, et lapstööjõu niisama keelustamine pole siiski parim lahendus. Hiljaaegu USAs asuva majandusuuringute mõttekoja (National Bureau of Economic Research ehk NBER) poolt tehtud uuringus, mis kasutab näitena Indiat, toovad autorid välja, et lapstööjõu keelustamine ei hakkaks toimima nendes maades, kus on palju vaesust ja puuduvad vaestele peredele suunatud sotsiaalprogrammid. Kardeatakse, et lapstööjõu keelustamine teeb olukorra kõige vaesematele lastele veel hullemaks. Näiteks võivad keelustamise meetodid kaasa tuua vastupidise efekti. Nii on uurinud kirjeldatud näidet sellest, kuidas tööandjad kasutavad ära perede lootusetut olukorda: kui lapstööjõud on keelatud, siis arvestades lapstööjõu kasutamisega kaasnevaid riske ja võimalikke trahve, hakkasid nad alandama lastele makstavat palka. Varasemaga võrdse sissetuleku saavutamiseks hakkasid pered, kes varem saatsid ainult ühe lapse tööle ja teised lapsed said käia koolis, nüüd tööle saatma ka teisi lapsi.

NBER on aga ka ise seda väidet vaidlustanud ja leidnud, et seesama uuring vaatas ainult meetmete otsest tulemust ega arvestanud pikaajalist mõju: vajalike meetmete kasutusele võtmine Indias on alates 1981.a vähendanud sunniviisiliselt töötavate laste arvu 13 miljonilt 5 miljonini. Järelikult keelamine siiski toimib, kuid vajab toetavad tegevusi – koole, sotsiaalprogramme jne.

Mida teha lapstööjõu vastu võitlemiseks?

Olgu põhjuseks kultuur või meeleheide, me ei pea sellega leppima ja lapse kasutamine odava tööjõuna on ebainimlik ja vale. Aga me ei saa loota, et kogukonnad nendes riikides, kus see keelatud pole, ise probleemiga toime tuleksid. Lisaks keelamisele tuleb kasutada ka teisi meetodeid. Meie saame olukorra lahendamisse panustada seadusandluse ja tarbijate ühises koostöös: üksikisikuna tarbima tooteid, mille tootmiseks lapsed pole sunnitud töötama ja avaliku sektori tasemel panustama rohkem vahendeid arengukoostöösse, maailmaharidusse, humanitaarabisse ja haridusprojektidesse, mis vaatamata vaesusele ja vajadusele

aitavad lastel koolis käia ja lapsed olla. Lisaks on vajalik seadusemuudatus, mis tagab, et õiglase kaubanduse põhimõtteid arvestatakse ka riigihangetes ning maksu- maksjate raha ei toetaks lapstööjõu kasutamist.

Igaüks saab võidelda lapstööjõu kasutamise vastu, käitudes vastutustundlikult ja ostes õiglase kaubanduse (Fairtrade) märgiga tooteid. Neid leiab paljudes poodides ja kaubanduskettides. Eesti oma tunnustuse, õiglase kaubanduse sõbra märgi järgi tunneb ära ka selliseid kohvikuid ja asutusi, kes kasutavad õiglase kaubanduse tooteid.

Fairtrade märgiga toodete ostmisel on lapstööjõu vastu võitlemisel kaks olulist tegurit: esiteks on nende toodete (suhkur, šokolaad, kohv, tee jne) tooraine kasvatamisel lapsööjõu kasutamine keelatud ja teiseks kasutavad õiglase kaubanduse ühistud müüdud koguste pealt saadudu lisatasu oma kogukonna probleemide lahendamiseks, näiteks puurkaevude ja koolide rajamiseks. Nii on õiglase kaubanduse ühistud, mis tegutsevad just vaesemates riikides, loonud sellised sotsiaalprogrammid, mis aitavad lapsi ja ennetavad lapstööjõudu või rehabiliteerivad sellesse sunnitud lapsi. Just tänu Fairtrade'i süsteemist saadud tulule on ka loo alguses mainitud Kuapa Kokool olnud võimalik oma liikmete kodukülade eest hoolt kanda ning lapstööjõudu välja juurima hakata. Ole hea kodanik ja käitu vastutustundlikult – seda saabmeist teha igaüks.

Artikkel on kirjutatud MTÜ Mondo Eestis õiglase kaubanduse teemalise projekti „Fair Trade: raising awareness“ raames, mille eesmärk on tõsta avalikkuse teadlikkust õiglasest kaubandusest ja globaalse arengu teemadest peamiselt läbi mitteformaalse õppe.

Loe rohkem siit:

<http://mondo.org.ee/teadlikkuse-tostmine-oiglasest-kaubandusest-august-2013-jaanuar-2016/>

Lastekaitse Liit ootab kooli osalema võistlusmängus „Nutikalt netis“

Kerli Kuusk

Projekti „Targalt internetis“ teavitustöö koordinaator
MTÜ Lastekaitse Liit

**MTÜ Lastekaitse Liit koostöös Eesti
Informaatikaõpetajate Seltsiga kutsub
Teie kooli osalema interaktiivses
võistlusmängus „Nutikalt netis“.**

Võistlusmängu eesmärk on innustada õpilasi omandama teadmisi ja oskusi interneti ning digitaalsete kommunikatsioonivahendite targemaks ja turvalisemaks kasutamiseks. Võistlusmäng „Nutikalt netis” sisaldab viktoriini, rollimänge, kodust ülesannet (piirkondlikus voorus nt temaatilise lühivideo tegemine), osavusmänge ja poolfinaalis ning finaalis ka väitlust.

Võistlusmängu ülesanded käsitlevad järgnevaid teemasid: suhtlemine võrgustikes ja privaatsus, kontod ja keskkonnad, mobiilsed vahendid, veebisisu kriitiline hindamine, positiivne legaalne veeb – muusika, filmid, mängud, kuidas ennast tehniliselt kaitsta (viirused ja pahavara).

Osalema on oodatud 40 kooli üle Eesti. Koolivõistkonnas on 4-6 liiget ning juhendaja. Ühest koolist saab osaleda üks võistkond, kuhu kuuluvad 6. ja 7. klasside õpilased (parimal juhul võrdselt poisse ja tüdrukuid).

Võistlusmäng viiakse läbi kolmes voorus: 10 piirkondlikku võistlust, 2 poolfinaali ja finaali. Piirkondlikud võistlused toimuvad viies nõ tinglikus piirkonnas: Põhja-Eesti, Ida-Eesti, Lääne-Eesti, Kesk-Eesti ja Lõuna-Eesti

2016. aasta veebruari lõpus ja märtsis. Kaks poolfinaali ja finaali toimuvad aprillis ja mais. Võistlusmäng algab orienteeruvalt kell 12.00 ja kestab kokku 3 tundi. Korraldajad katavad osalejate transpordikulud ning koha-peal pakutakse suupisteid.

Võistlusmängu tulemused saadetakse osalenud koolidele ja avaldatakse Targalt internetis www.targaltinternetis.ee veebilehel ning sotsiaalvõrgustike kanalites. Parimatega tehakse artikkelid, mis avaldatakse erinevates meediaväljaannetes. Kõikidele osalejatele on väärilised auhinnad.

Palume Teil osalemissoovi korral registreerida oma kooli võistkond võistlusmängule Nutikalt Netis hiljemalt 25. jaanuariks

<http://www.targaltinternetis.ee/2015/12/registreeri-oma-kool-voistlusmangule-nutikalt-netis/>

Võistlusmängule pääsevad osalema 40 esimesena registreerunud kooli.

Võistlusmäng korraldatakse projekti „Targalt internetis“ raames, rohkem infot: www.targaltinternetis.ee.

Hea koostööpartner!

MJÜ Lastekaitse Liit meeskond tänab 2015. aasta toreid ja tegusa koostöö eest ning soovib rahulikke pühi heade kaaslaste seltsis.

Kohtumiseni järgmisel aastal, mis olgu jätkuvalt täis sallivust, hoolivust, austust ja julgust!

MJÜ Lastekaitse Liit meeskond

LISAINFO

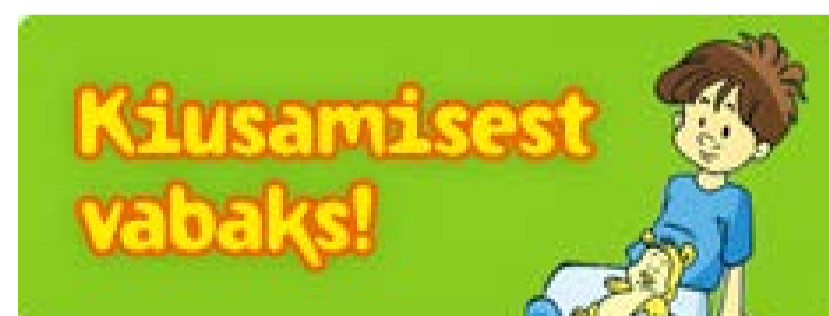
- › www.lastekaitseliit.ee
- › ajakiri.lastekaitseliit.ee
- › lapsehaal.lastekaitseliit.ee
- › www.targaltinternetis.ee
- › www.kiusamisestvabaks.ee
- › konventsioon25.lastekaitseliit.ee

Uuri ka lastekaitse liidu Lastelaagrite kohta

- › www.lastelaagrid.eu

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

Anna meile tagasidet
ja soovita teemasid,
mida võiksime järgmistes
numbrites kajastada.

ajakiri@lastekaitseliit.ee